

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne osira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Shod kranjskih trgovcev in obrtnikov.

Pripravljali odbor za prireditev shoda kranjskih trgovcev in obrtnikov razpošlje te dni dotična vabila, v katerih pravi mej drugim:

Trgovina in obrtnost je čita pod obče neugodnimi razmerami in čedalje glasneje se čuje tožba, da je zavladala stagnacija v vsem kupčijem in obrtnem življenju.

Žalostna istina je, da izhajata trgovci in obrtniki, kateremu so se naložili največji davki, samo še za silo, da more trgovci in obrtniki z največjo pridnostjo in delavnostjo ubraniti svoj in svoje rodbine obstanek.

Tem splošnim neugodno uplivajočim razmeram pa se je v zadnjih letih pridružilo gibanje, katero ima priznani namen, uničiti vso trgovino in obrtnost v kranjski deželi in katero hoče ta svoj namen doseči z ustanavljanjem konsumnih društev.

Izkoriščajoč pomanjkljivosti zakona o pridobitvenih zadrugah, začeli so politični agitatorji ustanavljati konsumna društva iz političnega sovražstva proti trgovcem in obrtnikom, hoteč slednje na ta način za njihovo politično prepričanje in materialno kaznovati in če mogoče ugonobiti.

In ta nekrščanski in nemoralni namen, ki bi je v obraz naukom katoliške vere in naukom morale, je ponekod že dosežen. V nekaterih krajih so konsumna društva, posebno koder agituje zanje duhovščina, prouzročila ogromno škodo trgovcem in obrtnikom in nekatere eksistence že popolnoma na nič spravila.

To pa se jim je toliko laglje posrečilo, ker se konsumna društva nikjer ne drže določb zakona, ker zakone na predrzen način kršijo, ne da bi se poklicana gosposka za to zmenila.

Snovanje konsumnih društev se razširja po celi deželi, dasi so popolnoma nepotrebna, kajti trgovske in obrtne razmere so za občinstvo po deželi tako ugodne, kakor malokje. Vsled velike

mejsbojne konkurence in bližine kupčijskih in obrtnih središč so vse cene tako nizke in se zadovoljujejo trgovci in obrtniki s tako neznatnimi dobički, kakor v nobeni drugi kronovini. Kranjski trgovci in obrtniki sta poštena posredovalca, ki nista zaslužila, da se jima je napovedal boj na življenje in na smrt.

Konsumna društva so spravila trgovino in obrtnost v veliko nevarnost. Gre se za obstanek, ne le za obstanek posameznikov, nego za dva važna stanova, za dva velika davčna in gospodarska faktorja, za katerih ohranitev bi se morala zavzeti država in dežela z vsemi silami. Moti se, kdor misli, da ga borba proti konsumnim društvom nič ne briga, dokler ni sam prizadet. Če zmagajo snovatelji konsumnih društev, jih razširijo po vseh krajih in jih ustanove tudi tam, koder jih zdaj še ni, in potem bo ugonobljena vsa trgovina in obrtnost, in bode uničenih na tisoče eksistenc.

Z ozirom na to so se na pripravljenih shodih v Logatcu, v Ribnici in v Ljubljani zbrani trgovci in obrtniki dogovorili, zasnovati veliko akcijo, kateri je namen, organizovati kranjske trgovce in obrtnike na združen odpor proti pogubnemu delovanju konsumnih društev ter sploh za povzdigo in utrditev trgovskega in obrtnega stanu na Kranjskem, v katero svrhu sklicuje pripravljali odbor shod kranjskih trgovcev in obrtnikov na dan 6. aprila t. l.

Shod se bo vršil ob 10. uri dopoldne v Sokolovi telovadnici v „Narodnem domu“ v Ljubljani.

Trgovci in obrtniki na Kranjskem! Vsi stanovi se organizujejo na skupno obrambo svoje eksistence in na skupno pospeševanje svojih koristij. A nobenemu stanu ne preti tolika nevarnost, nobeden se nima boriti s tolikimi težavami, kakor trgovski in obrtni stan in zato je prav trgovcem in obrtnikom treba združitve, krepke organizacije, po načelu: Vsi za jednega — jeden za vse!

Sodne razmere v Ormožu.

„Spoštovano uredništvo! Z ozirom na § 19 tisk. post. poželim, da se sprejme sledeči popravek uvodnega članka časnika „Slovenski Narod“ z dne 4. marca 1899, št. 52: „Res je sicer, da sem prestopal k protestantizmu, pa ni res, da bi jaz bil storil ostentativno ta korak; sem namreč prestopal, kakor vsakdo se lahko prepriča iz spisov občinskega urada v Celji, meseca septembra l. l., in takrat še ni bilo začelo gibanje „Los von Rom“ Schönerer-Wolfstranke. Po tem je tudi dokazano, da moj prestop ni v zvezi z gibanjem „Los von Rom“, katero je začelo šele pred zelo kratkim časom. Zategadelj ni res, da bi bil moj prestop politična demonstracija, in še manj eminentno politično demonstracija, ker je svetu gotovo vse jedno, kakšne vere sem jaz. V Ormožu, dne 10. marca 1899. Dr. Wilhelm Stepischnegg, c. kr. sodn. pristav“.

V Ljubljani, 13. marca.

Afera Milan — Šadovsky.

Ruski poslanikov namestnik, Mansurov, v Belemgradu je posetil oficijalno srbskega ministrskega predsednika, dra. Vladana Gjorgjevića. Nekateri listi smatrajo ta poset za nekako desavouiranje Šadovskega, in srbski vladni listi dokazujejo, da z nepovabljenjem Šadovskega na zadnji gala-diné ni bilo prezirano rusko poslanstvo, nego le oseba Šadovskega, kajti tajnika poslanstva, Mansurov in Nelidov, sta dobila povabila. Šadovsky se je dvoru tudi s tem zameril, da se pri zadnjem odpotovanju Aleksandra v Niš ni poslovil pri kralju, kar so storili, sicer vsi drugi poslaniški. Šadovsky je bil — po teh listih — pravi ruski medved brez takta in omike. Z druge strani pa se javlja, da je dobil srbski poslanik v Peterburgu, general Grujić nalogo, storiti vse, da se ohranijo dobre razmere mej Srbijo in Rusijo.

Nova krečanska ustava.

Po sklepu štirih, za red in mir na Kreti skrbečih vlastij morajo poslaniški Rusije, Anglije in Francije pri italijanskem dvoru v dogovoru z italijanskim zunanjim

ministrom, Canevarom, preštudirati načrt nove krečanske ustave ter dognati, ali ni v njej kakih določb, ki bi bile za sultanovo suvereniteto nad Kreto ovira. Potem šele zadobi ustava svojo veljavo.

Boj za vojaško predlogo.

V najbolj vojaški državi, v Nemčiji, so se tudi že naveličali vedno rastočih davkov za vojskine namene, zato pa ima vlada v parlamentu hude boje za najnovejšo vojaško predlogo. Jutri, v torek, se bo vršilo glasovanje, a še ni gotovo, da dobi vlada večino. Vladni listi zategadelj roté vladne poslance, naj se polnoštevilno zbero pri glasovanju, ter groze za slučaj, da bode predloga odklonjena, da bode vlada parlament razpustila.

Vstaja na Filipinih.

Američanski general Otis na Filipinih je nasvetoval svoji vladi, naj pretrga vsa pogajanja s Filipinci ter začne pravo vojno. Ta nasvet Otisov je prav čuden, kajti o pogajanjih sploh ni bilo doslej govora, nego so Amerikanci vedno le zahtevali absolutno kapitulacijo. Vojna pa se tudi ne more šele začeti, ker traja že par mesecev, in se je vršila 5. februarja pravcata bitka. Od tedaj pa Amerikanci ne napredujejo kar nič. Minoli ponedeljek je gen. Halle poskusil prodreti filipinske straže, a se je že v sredo vrnil v svoje postojanke. General Miller je sporočil svoji vladi, da ima pred seboj 20.000 Filipincev, katerih se ne upa napasti, dokler ne dobi pomoči.

Albanci se organizujejo.

vedno bolj in bolj. V kraju Soise je imelo okoli sto albanskih zaupnih mož zborovanje, na katerem so sklenili, da pristopijo k albanski zavezi, sklenjeni v Ipeku. Ta organizacija Albancev je miru na Balkanu sila nevarna.

Bolgarsko posojilo.

Bolgarska vlada išče pri neki francoski banki na Dunaju večje posojilo, a predsednik „Dette publique“ je vložil ugovor pri omenjeni banki, češ da je Bolgarija tribut za Rumelijo že 7 mesecev dolžna ter da se ne sme še bolj zadolžiti.

LISTEK.

10

Madonna della Rocca.

Povest. — Spisal Rikard Voss.

V.
(Konec.)

„Povem Vam to: Po vsi papeški državi bodo govorili: Ali ste že čuli? Ti so prodali svojo madonno! Tako se bo o nas govorilo po vsem svetu! Saj veste, da poznajo po vsem svetu našo madono! Kolika sramota! Povsod kamor pridejo tujci z madonno, bodo rekli: „To je madonna della Rocca! To je ona uboga nebeška gospa, katero so prodali! To so pač živine!“ In kaj mislite, da poreče sveti oče v Rimu? Preklel nas bo! Za noben naših grehov ne bo odpustanja! Za tako pregreho, kakoršno hočemo storiti madonni, sploh ni odpustanja! Mi ubogi reveži.“

Vse ženske so jokale. Nekatere so grozno ihtele. Poglavar se je preril naprej, ga hotel govoriti proti blazniku; a ljudstvo ga ni hotelo poslušati. Ljudstvo je hotelo čuti le blaznika. Ta pa je nadaljeval: „In potem, kakor se Vam rekel: tujci nam ne dajo za madonno deset ali petnajst tisoč,

oni nam dajo dvajset tisoč. Le zahtevajte dvajset tisoč in dobili jih boste. Iz tega izprevidite najbolj, da naše madonne ni mogoče preplačati, da ima madonna večjo vrednost nego dvajset tisoč skudov; niti vas ne spominjam nebeških zakladov, katere izgubimo z madonno. A storite kar hočete! Prodajte madonno, vzemite denar, izgubite čast pred ljudmi, toda odrecite se vsakemu upanju na večno izveličanje. Tudi to Vam še povem: Saj veste, da nam je madona poslala to svojo sveto podobo, da jo častimo in spoštujemo. Glejte, kaj drži madonna v roki? Žitno klasje! Ali pa raste krog Rocce žito? Ne! Kaj je hotela madonna reči s tem, da je dala svoji podobi žito v roko? Mi tepci, mi osli! Madona nam velevala, naj krog Rocce iztrebimo pustino in obdelujemo zemljo, na nji sejemo in žanjemo! Po svoji nebeški podobi nam govori: Bodite pridni ljudje, iztrebite pustino, potem vas blagoslovim in Vam dam trideseteri sad, zemlja pod vašim mestom bo rodovitnejša nego polje krog Tivolija in Zagarola, Palestrine in Genazzana. To hoče storiti madonna za vas, in vi jo hočete tujcem prodati, deset tisoč skudov!“

Ne, tega nečejo, niti za petnajst ali celo za dvajset tisoč! Obdržati hočejo svojo madonno! Nečejo, da bi jih prebivalci Tivolija, Zagarola, Palestrine ali Genazzana zvali barantače z madonno. Nečejo, da bi svet slabo govoril o Rocci, — hočejo, da bi jih sv. oče v Rimu tudi nadalje še blagoslavljal in jim tudi nadalje še delil odpuške. Madonna in svetniki naj bodo tudi nadalje še njih priprošniki, naj jih rešujejo iz vic in dovedejo v večno izveličanje.

Hoteli pa so slušati madonnin ukaz in iztrebiti pustino! Orali in sejali bodo posej, sadili in želi ter vsako leto prirejali madonni koncerte in umetalne ognje.

Naj reče S. P. Q. R. kar hoče, ljudstvo ga ne sluša, ljudstvo sluša le blaznika in iztirja tujce.

Kmalu po tej dogodbi se je razširila po papeški državi novica o čudežu, ki se je pripetil v sabinskem mestecu: madonna je iz blaznika napravila modrijana!

A še več čudežev se je zgodilo na tem mestu: tujci so Ročanom ponudili za madonno sto tisoč skudov, a madonna je otvorila usta in rekla: „Angleži so živina.“

Iztrebite pustino krog Rocce, obdelujte zemljo, sejte žito in želi boste zlato!“

In tako so iz lenih Ročanov nastali pridni delavci; iztrebili so pustino in jo izpremenili v najplodovitejše polje. Iz vse soseščine, celo iz sovražnih sosednjih krajev so prihajali trumoma po novi cesti, da vidijo, kako Ročanje obdelujejo polje, da vidijo svetniškega blaznika in se poklonijo čudoviti madonni.

Ni bilo dolgo, in iz radovednežev in zlobnežev so postali verniki in romarji. Ni bilo dolgo, in madonna della Rocca je delala čudeže: slepci so spregledali, hromci ozdraveli, bebeci postali pametni. Kdor se je zaobljubil madonni della Rocca, temu se je sanjalo toliko srečonosnih števil, da je v loteriji zadel vsaj kvinterno. Čez leto so o poletju ljudje iz rimske ravnine večkrat zrl v albansko gorovje. Tam se je zgodil čudež! Kjer je bila včasih pod skalnim gnezdom Rocca trnjeva pustinja, je danes žarelo žitno polje!

To je bilo veselje! Namreč v Rocci, slavili so žetev. Ob jednim je bil madonnin praznik. V procesiji se je vrstila mladina in starina dol k polju. A to pot je morali biti v sprevedu tudi madonna. Zgradili so

Dopisi.

Z Dunaja, 10. marca. Minul je večer, katerega je priredila „Slovenija“ povodom svoje tridesetletnice dne 7. sušca, večer, katerega si ohrani slehern tam navzoči Slovan v najlepšem spominu in ki je za „Slovenijo“ naravnost rečeno epohalnega pomena.

Tekom tridesetih let, odkar obstaja to pravo zbirališče slovenskih akademikov v tujem mestu, imela se je „Slovenija“ pač z mnogimi težavami boriti in bili so časi, ko je pretil razpad. Danes pa, ko je dosegla „Slovenija“, rekel bi, svojo možko dobo, stoji na tako trdnih nogah, da ji ne more škodovati niti najpoglejše sumničenje kakkega „dihurja“, danes smatra se „Slovenijo“ za prvo slovansko akademsko društvo na Dunaju in s tem je morda več ko dovolj povedano.

Dokaz simpatij, katere uživa mej dunajskimi Slovani, bil je zopet že omenjeni slavnostni večer. Lepa prostorna dvorana bila je malone do zadnjega kotička napolnjena. Zbralo se je ta večer toliko število dunajskih Slovencev in Slovanov najrazličnejših stanov, da je nemogoče omenjati njih imena posamič. Počastili so „Slovenijin“ večer s svojim posetom ustanovnik društva, g. dvorni svetnik Šuklje z obitelji, stare hiše dr. Kozič, dr. Murko, dvorna svetnika Abram in Nič ter mnogo drugih odličnih slovanskih rodbin. Istotako so bila prav častno zastopana vsa bratska slovanska akademična društva na Dunaju, akad. društvo „Romania Juna“, in predsednik bratskega društva „Triglava“.

Kar se tiče vzporeda, omenim naj samo, vrlega tamburaškega zbora „Zvonimira“, čegar dovrsenemu proizvajanju se je občinstvo kar divilo; nadalje „Slovenijinega“ pevškega zbora, ki je moral opetovano nastopati in k vsaki točki še kako dodati. Slovenski pevci niso več neznani, saj sodelujejo skoro pri vsaki slovanski veselici. Zlasti pa se je priljubil slovanskemu občinstvu prekrasni tenor Janka Krsnika. Občinstvo ne popraša več, kaj se bo pelo, temveč „ali bo pel tudi Krsnik“. To je, mislim, pač najboljša kritika ne samo za posameznega peveca, ampak za ves zbor. Prvič pri „Slovenijinih“ večerih je nastopila sopranistinja goa. pl. Brannyjeva, ki si je s svojim milim glasom mahom osvojila poslušalce.

Krona celemu večeru pa je bil naš umetnik g. Jeraj. Imeli smo priliko slišati ga že večkrat, toda dozdevalo se nam je, da se je baš ta večer hotel pokazati v vsi svoji mojsterski velikosti. Grobna tišina je zavladala po dvorani, ko je jel izvabljati strunam zvonke glasove in brezkončno je bilo ploskanje, ki je sledilo v priznanje njegovemu proizvajanju.

Že je bilo dokaj čez polnoč, ko se je končal oficijalni del in ko se je konstituiral akademični stol, kateremu je načeloval g. dvorni svetnik Šuklje. Vrstile so se napitnice v vseh slovanskih jezikih, izmed katerih omenjam le one, katere so govorili s pravo mladeniško ognjevitostjo gg. dvorni svetnik Šuklje, dr. pl. Kozič in dr. Murko.

Ji voz, jo dvignili nanj, ovili mramornat kip s klasjem. Tako ovenčano so vodili hvaležni prebivalci Fortuno Virilis, da vidi blagoslov na polju.

Kje pa je bil blaznik? Blaznik pri tem ni smel manjkati! Blaznik naj sedi na vozu poleg madonne! Tako je velel S. P. Q. R. in niti absolutni glavar se temu ni protivil.

„A kje je blaznik? Išcite blaznika!“ Nikjer ga niso našli, dasi so preiskali vse kote. Da blaznika ni bilo pri procesiji, skalilo je poštenim Ročanom skoro vse veselje. Saj je bil poleg madone vender on glavna oseba!

A blaznik je bil vender navzoč. Že za rana se je vlekel doli po hribu, z težavo in velikimi bolečinami. Sedaj je ležal ob robu žitnega polja. Ležal je na hrbtu. Oči je imel širom odprte, zrl skozi zlato klasje, ki se je nanj pripogibalo, v modro nebo, poslušal škrančevno pesem pod oblaki, zvočenje, ki je spremljalo madonnino slavlje, smehljaj se je in sanjaril, sanjaril...

A tudi poštene Ročanje so danes sanjarili pri jasnem dnevu in z odprtimi očmi. Sanjarili so o srečni dobi za Rocco, o dveh cerkvah in dveh kapelah za madonno, o novem šetališču in o mnogih, mnogih voh. In bili so srečni!

Naglo nam je minil ta prekrasni, vsestranski dobro uspeši večer, ki ostane „Sloveniji“ v trajnem spominu kot jasen dokaz, da hodi društvo prava pota, bodril pa bode vsikdar vsakega Slovenijana, da ostaja vselej in povsod zvest načelom za svobodo in narod, katera ima zapisano društvo na svojem praporu. Zabukovšek.

Slovenska Matica.

116. odborova seja v sredo, dne 8. sušca 1899. leta.

Navzočni: Gg. Fr. Levec (predsednik); A. Bartel, dr. J. Janežič, A. Koblar, dr. Fr. Lampe, dr. J. Lesar, Fr. Orožen, M. Pleteršnik, dr. L. Požar, S. Rutar, A. Senekovič, dr. J. Starč, S. Šubic, A. Tavčar, J. Vavru, Fr. Wiesthaler in V. Zupančič (odborniki); E. Lah (zapisnikar). Skupaj 18.

Predsednik proglasi sklepčnost, pozdravi navzočne in pozove odbornika dr. Janežiča in A. Tavčarja, da bodita overovatelja današnjemu zapisniku. Zapisnik o 115. odborovi seji, pregledan in potrjen po overovateljih dr. Lesarju in Vavrutu, se odobri brez ugovora. Na ogled je zapisnik o seji književnega odseka z dne 1. sušca.

Iz predsedništva se vzame na znanje, da se je odborova deputacija (gg. Levec, Grasselli, dr. Stare, Šušnik in Kržič) dne 2. rožnika lani poklonila novemu knezoškofu in da je odbornik dr. Tavčar društvo zastopal pri Palackega stoletnici v Pragi dne 18. in 20. rožnika lani. — Dne 6. malega srpana lani je praznoval častni član dr. Jagič, kateremu je dr. Štrekelj posvetil I. zvezek svojih „Slovenskih narodnih pesmi“, na Dunaju svojo šestdesetletnico. Mestni zastop v Starem mestu na Beneškem se je v posebnem pismu z dne 11. malega srpana lani zahvalil za poslano knjižno darilo in izrazil nado, da bo Matica pri Pavla Diacona tisočletnici, ki se bo praznovala letos meseca kimovca, osebno zastopana. Pri Koseskega stoletnici dne 14. velikega srpana lani v Spodnjih Kosezah sta Matico zastopala predsednik in tajnik. Ob umoru Nj. Veličanstva cesarice Elizabete je posebna deputacija (gg. Levec, dr. Lampe in Wiesthaler) dne 15. kimovca lani potem c. kr. deželnega predsedstva izrazila osebno svoje najgloblje sožaljenje. Dne 2. grudna lani so v imenu Matice ob cesarjevi petdesetletnici gg. Levec, dr. Lampe, Senekovič, Šubic in Wiesthaler prosili c. kr. deželno predsedstvo, naj izjavo prevdane zvestobe sporoči pred Najvišji prestol, za kar je društvo dne 16. grudna lani od c. kr. deželnega predsedstva prejelo cesarjevo zahvalo. Ob istem priliki so bili iz Matice odlikovani: Častni ud dr. Jagič; odborniki: dr. Detela, Majciger, dr. Sernec, Stegnar, Svetec, Šubic in Šuklje, ter poverjeniki: Glavina, Jelovšek, Kragelj, Roblek in Schrey. Vsem se je iz predsedništva čestitalo na odlikovanju z Najvišjega mesta. — Dne 10. svečana letos je Matica brzojavno čestitala svojemu častnemu članu baronu dr. Fr. L. Riegerju ob njegovi osemdesetletnici.

Odobre se nagrade pisateljem, urednikom in korektorjem društvenih knjig za leto 1898 soglasno po dotičnih nasvetih književnega odseka.

Za leto 1898 prejmo društveniki po šest knjig, namreč: 1. Letopis za l. 1898. Uredil prof. Ant. Bartel; 2. dr. K. Štrekelj: Slovenske narodne pesmi. IV. snopič; 3. dr. K. Glaser: Zgodovina slovanskega slovstva. IV. del. 4. I. Šubic: Električni II. del. 5. Zabavne knjižice XI. zvezek in 6. Anton Knezove knjižnice V. zvezek. Knjige obsegajo 82 tiskovnih pol in se začno razpošiljati dne 13. sušca. Zakasnilo so se, ker neka tiskarna svoje knjige ni mogla izvršiti ob pravem času.

Na znanje se vzame, da je književni odsek vrnil pisateljem več rokopisov, ker po mnenju presojevalcev niso ustrezali društvenim pogojem. Več rokopisov se še ocenjuje; nekateri so pa društvu obljubljeni.

Odobri se knjižni načrt za tekoče leto.

Skleno se občenemu zboru priporočiti, da se Matica takoj loti izdavanja „Stenskega zemljevida“, in odobre se pogoji, po katerimi se ima to zgoditi.

Skleno se nadalje, prositi c. kr. ministerstvo za bogočastje in nauk za stalno podporo v znanstvene namene in odobri

se načrt dotične prošnje, ki jo je sestavil predsednik.

Na znanje se vzame poročilo o poverjeništvih. Nove poverjenike so dobili: Rečica Črnomelj, Sarajevo, Šmohor, Podgrad, Ajdovščina in Krško.

Število udov se je lani pomnožilo za 219; od zadnje seje je pristopilo društvu na novo troje ustanovnikov in 277 letnikov, tako da šteje Matica zdaj 3099 udov.

Knjižici je prirastlo 323 knjig; knjižna zaloga se je lani veliko živahnjeje razprodajala nego predlanskim; pa tudi število prosilcev za brezplačne knjige se je močno pomnožilo.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 13. marca.

— **Gabršček — razžaljen!** Gospod lastnik in dejanski urednik „Soča“ čuti se žaljenega in zategadelj rodil je burko, koji se danes smeja cela Ljubljana. Pripeljal se je lastno osebno v naše mesto, ter nam naklonil hišno preiskavo. Tirati nas hoče — in sicer Malovrha, Nollija in pa še dopisnika — gospod Andrej ima v tem pogledu jako obširen želodec! — pred porotnike! Podlaga obtožbi pa je dopis iz goriških učiteljskih krogov, ki je bil posledica „Sočinega“ dopisa, v kojem je bil „Učiteljskega Tovariša“ urednik na infamen način žaljen. No, pa gospod Gabršček ima že od nekdaj to bolezen, da rad v gozd strelja: če se pa tudi iz gozda nanj puca, tedaj se pa spremeni takoj v španjolskega granda, ki je že parkrat rešil celi avstrijski jug in ki je toraj nedotakljiv, kakor kaka pagoda v kinškem templu! Gospodu Dimniku očital je v „Soči“, da radi svoje koristi prodaja svoj značaj vladi. To je žalitev, in če bi se gospodu uredniku „Učiteljskega Tovariša“ zljubilo, „Sočo“ tožiti, bi slamorezni njeni urednik Kavčič vse drugače piskal pred Goriškimi porotniki, nego bodedo piskali mi pred porotniki v Ljubljani. Dopis v „Narodu“ bil je sicer oster odgovor na „Sočine“ infamije, žalivega, da bi spadalo pod kazenski zakon, pa ne obseza ničesar. In če je kak pravnik gospodu Andreju Gabrščku upe ucepljal, da nas bode porotniki ustraševal, moral je biti to le kak zakotni pisac, ker si resnobno ne moremo misliti, da bi bil kdo izmed ljubljanskih odvetnikov tako najiven, pri taki obtožbi zanašati se na porotnike. Ali to nas danes nič ne briga! Da smo o ti bagateli pisali, temu dala je povod — hišna preiskava. Gospod Gabršček kot časnikar bi moral vedeti, da si štejejo v vsaki poštene redakciji v čast, prevzeti odgovornost za objavljene dopise. To je nekaka stanovska čast, in sto odgovornostjo bi se bil moral tudi Gabršček zadovoljiti. Do sedaj so take preiskave provzročevali k večjemu kaki maščevanja željni židi: pri nas pa jo je provzročil tudi gospod Gabršček, prej kot ne v nadi, da dobi s tem kakakega učitelja z Goriškega v svoje klešče. Vse časti vredno! Mi pa se nad Gabrščkovovo objavo smejemo, in naj nam prinese še deset hišnih preiskav. Občudujemo pa pri tem ognjevitost našega preiskovalnega sodnika. Ob petih vršila se je v soboto hišna preiskava; naš metteur en pages pa je bil že klican na 1/6. uro k izpraševanju na Žabjak, tako da bi bil moral zapustiti vse svoje obilno sobotno delo in bi skoraj še list ne bil mogel iziti. Le s težavo se je preprosil, da pride k zaslišanju danes ob polu šestih zvečer. Pri tem pa izmed obdolžencev še nikdo zaslišan ni bil, a vzlic temu se je že upeljala uvodna preiskava tako proti Nolliju, kakor proti Malovrhu! Občudovanja vredna naglost! A vendar se spominjamo, da so se obile preiskave proti „Slovencu“ bolj mirno in bolj počasi vršile. Ali o tem govorili bodedo drugod!

— **Deželni zbor kranjski.** II. seja deželnega zbora kranjskega bo jutri dne 14. marca 1899. leta ob 10. uri dopoldne na starem strelišču. Dnevni red: 1. Branje zapisnika I. deželnozborske seje dne 28. decembra 1898. leta. 2. Obljuba novoizvolje nega deželnega poslanca. 3. Naznanila deželnozborskega predsedstva. 4. Priloga 36. Poročilo deželnega odbora o volitvi jednega deželnega poslanca iz kurije velicega posestva. 5. Priloga 1. Poročilo deželnega odbora v zadevi izločitve vasi Brezova Reber, Selo in Plano iz sodnega okraja Novomeš-

kega ter odkazanja istih sodnemu okraju Žužemperškemu. 6. Priloga 2. Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga računski sklep kranjskega učiteljskega pokojninskega zaklada za 1897. leto. 7. Priloga 3. Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga računski sklep deželnokulturnega zaklada za leto 1897. in proračun za 1899. leto. 8. Priloga 4. Poročilo deželnega odbora o sistemiziranji deželnih živinozdravnikov. 9. Priloga 5. Poročilo deželnega odbora glede nakupa umetniške zapuščine domačih slikarjev bratov Šubic 10. Priloga 6. Poročilo deželnega odbora o poizvedbah, katere so se vršile vsled visokega deželnozborskega sklepa z dne 27. februarja 1897. l. glede ustanovitve občinskih posredovalnih uradov. 11. Priloga 7. Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga računski sklep normalno-šolskega zaklada za 1897. l. 12. Priloga 8. Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga muzejskega zaklada računski sklep za leto 1897. in proračun za 1899. leto. 13. Priloga 9. Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga ustanovnih zakladov računski sklepi za leto 1897. in proračun za 1899. leto. 14. Priloga 10. Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga računski sklep gledališkega zaklada za leto 1897. in proračun za leto 1899. 15. Priloga 11. Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga računski sklep za klada prisilne delavnice za 1897. l. 16. Priloga 12. Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga proračun zaklada prisilne delavnice za 1899. leta. 17. Priloga 14. Poročilo deželnega odbora z načrtom zakona, s katerim se prenameja določilo glede oproščenja od plačevanja pristojbine za lovske karte. 18. Priloga 15. Poročilo deželnega odbora s katerim se predlaga načrt zakona zadevajoč realke na Kranjskem. 19. Priloga 16. Poročilo deželnega odbora glede uvrstitve v cestnem okraju Idrija se nahajajoče, od Zgornje Idrije na Vojsko držače občinske ceste mej okrajne ceste. 20. Priloga 19. Poročilo deželnega odbora glede dovolitve priklad za cestne namene. 21. Poročilo o delovanji deželnega odbora za dobo od 1. okt. 1897. do konca septembra 1898. l. 22. Priloga 20. Proračun učiteljskega pokojninskega zaklada za 1899. leto. 23. Priloga 23. Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga računski sklepi bolnišničnega, blazničnega, porodišničnega in najdeniškega zaklada za 1897. leto. 24. Priloga 24. Poročilo deželnega odbora o pospeševanju vinogradarstva na Kranjskem. 25. Priloga 25. Poročilo deželnega odbora, s katerim se predloži računski sklep deželnega zaklada za 1897. leto. 26. Priloga 26. Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga računski sklep deželnega posojilnega zaklada za leto 1897. in proračun za leto 1899. 27. Priloga 27. Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga proračun normalno-šolskega zaklada za 1899. leto. 28. Priloga 28. Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga računski sklep garancijskega zaklada dolenskih železnic za leto 1895. in proračun za 1899. leto. 29. Priloga 29. Poročilo deželnega odbora z načrtom zakona o razlastitvi za napravo in obrat električnih daljnovodov. 30. Priloga 30. Poročilo deželnega odbora glede prošnje županstva v Selcih za dovolitev podpore v svrhu poprave in delne preložitve treh potov v ondotnem občinskem ozemlju. 31. Priloga 31. Poročilo deželnega odbora glede dovolitve podpor za šolske zgradbe. 32. Priloga 34. Poročilo deželnega odbora glede razdružitve selske občine Turjak v samostojni selski občini Turjak in Rob. 33. Priloga 35. Poročilo deželnega odbora glede izločitve davčnih občin Hrenovice, Gorič, Landol, Šmihel in Studenec iz Senožškega in združitve s Postojnskim sodnim in davčnim okrajem.

— **Lažnjiva sodnijska poročila „Slovenčeva“.** Pišejo nam: Lažnjivo poročilo „Slovenčeva“ o porotni obravnavi vipavskega župana proti „Slovencu“ bilo je predmet pogovoru odlične družbe, mej koje sta bila tudi dva porotnika in trije poslušalci, ki so prisostvovali omenjeni tiskovni obravnavi. Vsa družba strinjala se je z Vami, da je že do sedaj popolnem dokazano, da so „Slovenčevi“ uredniki in neviden njih „znani“ vipavski dopisnik poštenjak Hrovatinu na nečuden način čast kradli. Zlasti bila sta ogorčena porotnika, ko sta čitala poročilo „Slovenca“, kojega smo iz bližnje kavarne dobili, rekoč: „Imela sva priliko

meji dvakrat prekinjeno obravnavo čuti mnenja vseh porotnikov. Zagotavlja Vas, da ni bilo ne jednega porotnika, ki bi si upal zagovarjati „Slovenčev“ častikrajo, za obsodbo bili smo razun — morda jednega, znanega klerikalnega pristaša vsi. Samo ta držal se je nekako rezervirano, ker ga je bilo sram. Poslušalci pravili so nam o slabem utisu, kojega je jedina priča „Slovenčeva“, Andlovec, ki se ni upal nobenemu v obraz pogledati na poslušalstvo napravila, dočim so župana Hrovatina priče: deželni poslanec Božič, sodni svetnik Nosan, trgovec Može in vipavski blagajnik svojim odkritim, prepričevalnim nastopom na vse navzoče najboljše utise napravili. Obsojali smo slednjič impertinentni napad „Slovenčevega“ poročila na obče priljubljenega svetnika Nosana, ki je že deset let v občinskem odboru vipavskem in končno le obžalovali, da se vsled obstoječih zakonov ne more pravih provzročiteljev častikraje: gg. urednikov v talarjih in dopisnika „gospoda“ na vrhu vipavskega trga obsoditi!

— **Repertoar slovenskega gledališča.** Jutri, v torek, stopi v slavni Ohnetovi rodbinski drami „Fužinar“ pred svoje rojake gosp. Ign. Borštnik, odlični člen zagrebskega kazališča. Slovensko občinstvo pozdravi dragega gosta gotovo najpristnejše, saj mu je ohranilo, v spominu na velpodovito delovanje na našem gledališču, še do danes vse svoje gorke simpatije. Gosp. Borštnik bo igral ponosnega fužinarja Derblaya, ki je mej njega najlepši vlogami. — V četrtek, 16. t. m., se uprizorijo četrtič in zadnjič „Rokovnjači“, in sicer na ponovno željo rodoljubov iz Kamnika in okolice, ki se vdelež te predstave v velikem številu. Ker se godi dejanje igre v Kamniku, v Črnem vrhu in okolici, so „Rokovnjači“ za Gorenjce sploh prav posebno zanimivi. Predstava se bo vršila torej na čast milim gostom iz kamniškega okraja in Gorenjske sploh.

— **Slovensko gledališče.** Kakor so obračala oblastva v začetku sedanjega stoletja vso pozornost na rokovnjače, ki so gnezdili v temnih gozdih Kamniških planin, tako zbujajo danes, ko jih je spravil Govékar na slovenski oder, zanimanje slovenskega občinstva ne samo v Ljubljani, temveč v vseh krajih dežele Kranjske. Sinoči, ko so jih igrali že tretjič v kratkem času, (kar se menda še ni pripetilo izvirni slovenski igri), smo namreč zapazili v natičeno polnem gledališču — že v tretjič so stali pri „Rokovnjačih“ v parterju stoli! — pretežno število tujcev, ki so prišli iz vseh krajev, Gorenjske, Dolenjske in Notranjske, da vidijo „Rokovnjače“. In bili so ž njimi jako zadovoljni, saj je odmevalo gledališče od neprestanega, navdušenega ploskanja. Očesu seveda najbolj prija prvo dejanje, srcu pa prvi del zadnjega akta. Z nekoliko izpremenami in preuredbami, ki jih bo gospod Govékar privoščil „Rokovnjačem“ po gledališki sezoni, bodo prav lepa narodna drama, ki bo ostala stalno na repertoarju slovenskega gledališča. Uspeh, ki so si ga hipoma pridobili „Rokovnjači“, je znak, da ni zamrla v slovenskem občinstvu vera v izvirno dramatiško ustvarjanje. Taka dela so mu dražja in ljubša nego tuje blago, samo priliko mu je treba dati, da jih vidi! — Igrali so včeraj splošno prav dobro, če izvenzamemo prvo dejanje, kjer je bilo skupno igranje prepočasno, premrtvo. Junak večera je bil spet g. Verovšek, katerega Mozol je najoriginalnejša oseba v „Rokovnjačih“. Seveda je to tudi Verovškova zasluga. Gosp. Govékar bo skušal, da mu podaljša življenje.

Poleg njega naj pohvalimo še g. Inemanna, g. Deyla, g. Danila, ki je izboren tip „konjskega lišaja“, g. Houso, g. Oreška, gđ. Ogrinčeva, gospo Danilo in gđ. Slavčeva. Parmova godba je prav ljubka in prijazna ter je dala zlasti gospe Polakovi priliko, da je zbujala pohvalo s prijetnim svojim glasom.

— **Planinskega društva večer** v soboto dne 11. t. m. je bil zopet prav dobro obiskan. Predaval je društveni načelnik g. prof. Orožen o goriškem velikem Krnu, 2306 m. visoki gori na Tolminskem, katere sedlo si je izbrala Soška podružnica „Plan. društva“ za prvo veliko namero svojemu delovanju, kajti tu zgradi turistiško kočjo. Predavatelj je podal s svojim skrbno pripravljenim predavanjem prav jasno podobo o Krnu, in prav živo je oslikal mogočni razgled, ki se odpira gledalcu na vrhu gore. Svoj opis, v katerem je vzel v poštev

vso bližnjo okolico in tudi bližnjo Beneško, je okrilil g. prof. Orožen z zgodovinskimi in kulturnozgodovinskimi podatki ter z opombami o današnjih socijalnih odnosih po ondotnih krajih. Simpatično predavanje so poslušalci prav živo pohvalili. — Pod vodstvom svojega kapelnika g. Beniška je zapel oktet pevskega društva „Slavec“ vrsto zborov, zlasti nanašajočih se na planinstvo, z mladeniško krepkimi glasovi v občo zadovoljnost. Zadnji planinski večer bo v petek 24. t. m. s predavanjem gosp. Trstenjaka o življenju na visokih gorah in g. prof. Levca o turah pokojnega prof. Erjavca, pesnika Gregorčiča in drugih naših veljakov na Krn.

— **Tretji koncert „Glasbene Matice“** bo prihodnje nedeljo, 19. t. m., zvečer ob polu 6. uri. Pele se bodo mej drugimi duhovne pesmi Trubarjeve, Bohoričeve, Dalmatinove in Schweigerjeve in dve vlezanimi Marijini pesmi Matije Kastelica iz l. 1678, vse po besedah in po napevu izvirne slovenske, katere je za mešani, za dvojni zbor, za moški zbor in za samospev harmonizoval gosp. Matej Hubad. Poleg teh zgodovinsko zanimivih točk je na vsporedu tudi devet na novo prirejenih narodnih pesmi in g. L. Pachorjev veliki zbor „Domovini“.

— **O kranjski stavbni družbi** poroča se nam, da je ista baje pred tednom dni poklicala g. nadinženjerja Frana Žužeka v upravni svet in istemu odločila mesto ekspekativnega zastopnika. S tem pozivom pokazala je ta družba jasno voljo, postaviti se na mejnarodno in čisto trgovinsko stališče, imamo pa v osebi g. nadinženjerja ob enem jaunstvo za narodno ravnopravnost pri vporabi delavcev — česar smo sicer dosedaj pogrešali. — Opomba uredništva. Priznamo radi, da so laški zidarji sposobnejši pri delu kot našinci, a ker so goriški Slovenci isto tako dobri kakor neavstrijski Furlani, kazalo bi družbi, da bi pokazala svoj avstrijski patriotizem tudi s tem, da ne odganja Goričanov in njihovih nadzornikov, kakor se je to baje do sedaj prakticiralo. Upamo, da tudi v tem oziru novi upravitelj kaj stori!

— **Drugič razveljavljeni mandat.** V tržaškem občinskem zastopu gospodujoča laška druhal je storila novo nasilstvo. V soboto je obče svet tržaški soglasno razveljavil mandat obče svet. Nabergoja. S tem je ta korporacija storila pravo politično tolovajstvo. Kakor znano, je obče svet že koj po volitvah ovrgel Nabergojev mandat, a vlada je vzlic svoji lubezni za iredenjo dotični sklep razveljavila, ker vendar ni mogla dopustiti, da se na tako nečuten in brezprimeren način tepta pravica. Lahko so na to meseca januarja lanskega leta izvolili poseben odsek, kateri naj prestudira akt o volitvi g. Nabergoja in potem o njej poroča. Celih 14 mesecev je ta famozna komisija „studirala“ in končno je našla, da mora o uspehu teh svojih studij poročati obče svetu v — tajni seji. Sklep tajne seje je, da se je Nabergojeva volitev v drugič razveljavila. Prvič je obče svet svoj sklep utemeljeval s tem, da Nabergoj ni vreden, sedeti v obče svetu. Kako ga je zdaj utemeljeval ni znano. Radovedni smo, kaj stori vlada. Na tako flagrantno in nesramno kršenje zakona bi bil jedino umestni odgovor — razpust obče sveta tržaškega.

— **Obsojen odvetnik.** Poročali smo svoj čas, da se je pri tržaškem dež sodišču dne 24. februarja vršila kazenska obravnavna, pri kateri je laški odvetnik dr. Cuzzi interveniral kot ex offio zagovornik necega, laškega jezika nezmožnega kmeta. Cuzzi se je tedaj z vso silo upiral nameri sodišča, razpravljati slovenski oziroma nameri, da bode predsednik vse kar bi se slovenski govorilo sam raztolmačil, nego je zahteval, da naj se pokliče tolmač. Ker sodišče tej po zakonu popolnoma neopravičeni želji ni ugodilo, je Cuzzi zapustil dvorano. Razpravljalo se je brez njega. Predsednik je odhajajočemu zagovorniku takrat rekel, da njegovo postopanje ne ostane brez posledic. In tako se je zgodilo. Sodišče je namreč dr. Cuzzija v smislu § 236 kaz. pr. reda obsodilo na globo 25 gld.

— **Oigan obsojen na smrt.** Iz Novega mesta se nam piše: Minoli petek obsojen bil je na smrt na večalih oigan Šimen Held iz Pliherka na Koroškem, kateri je v družbi nekega 20letnega oigana in neke oiganke, ki sta pa, kakor ste svoječasno poročali zasledujočim orožnikom in kmetom

pete odnesla, 9. januarja t. l. iz semnja na Krki vračujočega se kmetovalca Martina Novljana na cesti mej Krko in Grosupljem ubil in ga oropal. Porotniki so vsa na uboj rop, ulome in tatvine nanašajoča se vprašanja potrdili jednoglasno. Bržčas imel bo „Karl Onkel“ z Dunaja zopet pri nas posla.

— **Umrli** je v Novem mestu občespoštovana gospa Marija Pauser, soproga ces. svetnika g. Adolfa Pauserja. Blagi gospej bodi ohranjen prijazen spomin.

— **Slovensko čebelarstvo društvo za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko.** Slovenci smo zadnja desetletja napredovali v vseh strokah, jedino le v čebelarstvu ne, tu smo celo nazadovali. Nekdaj bili smo Slovenci drugim narodom učitelji čebeloreje, zdaj je pa ravno nasprotno. Pravi madež za nas Slovence je bilo pa to, da še svojega čebelarskega društva, ne čebelarskega lista nismo imeli. Da bi se omenjeni madež izbrisal, da bi se čebelarstvo v Slovenih zopet oživilo ter povzdignilo, ustanovilo se je lanko leto slovensko čebelarstvo društvo za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko, s sedežem v Ljubljani; torej za vse slovenske pokrajine. Društvo zadaj je pa, radi znanega poverjenja, takoj prvo leto precej hud udarec, katerega pa bode mlado čvrsto društvo prebolelo. — Dne 16. februarja t. l. imelo je društvo svoj občni zbor, kateri je bil dobro obiskan, in na katerem se je sestavil novi odbor sledeče: Predsednik: Fran Černagoj, učitelj na Barji; podpredsednik: Hinko Likar, nadučitelj v Grahovem; blagajnik: Fran Mekinc, duhovnik v p. v Ljubljani; odborniki: Peter Pavlin, posestnik in čebelar v Ljubljani; Fran Pengov, bogoslovec, in Anton Žnidaršič, posestnik, trgovec in čebelar v Il. Bistrici. Urednik družbenega lista: Fran Rojina, nadučitelj v Šmartnem pod Šmarno goro; sami večji čebelarji, ter za povzdigo čebelarstva vneti moške. Da se pa društvo dvigne do častne stopinje, da se čebelarstvo v Slovenih oživi in razširi, dolžnost vsacega pravega rodoljuba je, da deluje za proevit te imenitne panoge kmetijstva, — takozvane poezije kmetijstva, bodisi da pristopi kot člen društva, bodisi da isto drugim priporoča ter v krajih, kjer še ni čebelarjev, nagovarja in vspodbuja zlasti mlade ljudi, da se oprimejo čebelarstva. Marsikaterega je čebeloreja že osrečila! Ne samo, da mu ponuja prijetno zabavo, ter ga bolj na dom navezuje, čebeloreja donaja mu pa tudi lepe dohodke; zlasti ako se je oprime racionalno. Koliko je še slovenskih krajev brez čebel! Koliko sladkega nektarja se posuši v krasnih cvetkah naših proširnih livad! Ne pustimo toraj izpuhtevati tega sladkega soka naših cvetk, vsako kapljico naj prinese pridne čebele v slovenski panj, naj pomnožujejo s tem dohodke slovenskih dežel, naj zboljšujejo blagostan Slovencev. Udnina, katera naj se izvoli pošiljati gosp. Franu Mekincu, duhovniku v p. v Ljubljani, cesta v Mestni log št. 8, znaša na leto samo 1 gld. Vsak dobi potem društveni list „Slovenski čebelar“ brezplačno.

— **Slika „Narodnega doma“.** Narodni knjigotržec Lav. Schwentner je izdal in založil prekrasne barvaste slike ljubljanskega „Narodnega doma“, ki bodo na okras vsaki slovenski hiši. V obliki kabinetnih fotografij je videti pod pomladansko jasnim nebom in v polni dnevni luči ponosno palačo, središče narodnega življenja v Ljubljani in ponos vseh Slovencev: naš „Narodni dom“. V ozadju na levi in desni so videti košata zelena drevesa, v ospredju pa male akacije mladega drevoreda. Slika je zares prelepa! Prodajajo se po 35 kr., na kartonih po 45 kr. z zlatim robom po 60 kr., kot passepartout in kot nastavek à 75 kr. na steklu pa à 90 kr. To sliko našega, z novci vsega naroda sezidanega „Doma“ kupi izvestno vsak narodnjak!

— **Zgorela.** V Zetalah pri Ptujju je pasla osemletna hčerka gostilničarja Krušica svinje na pašniku. Pastirji so si kurili, omenjena deklica pride približno ognja, tako, da se ji vname obleka. Nesrečni otrok je umrl vsled opekline v malih urah.

— **Požar.** V Zajčljju pri Tuhinju je gorelo pri g. Franu Zevcu. Ogenj je nastal vsled neprevidnega ravnanja z gorečo cigareto. Škoda znaša 1000 gld.

— **Zaplenjeni prašiči.** V Kostanjevici je bilo zaplenjenih nad sto s Hrvaškega prignanih prašičev,

— **Nova narodna trgovina.** V hiši dr. Munde v Gradiščah je dobroznana narodna firma Makso Domicelj otvorila trgovino z moko, na kar opozarjamo občinstvo.

— **Slovenski obrtni zavodi.** Ravno kar priobčena uradna statistika o avstrijskih obrtnih šolah za leti 1897/98. ima o obrtnih zavodih v slovenskih deželah naslednje zanimive podatke: Izmej treh, v Avstriji običajnih kategorij obrtnih šol (državne obrtne šole, strokovne šole in rokodelske šole) imamo po Slovenskem samo strokovne šole in sicer: Čipkarske šole v Bolcu (37 učenek), v Čepovanu (51 učenek), v Dolenji Oslici (63 učenek), v Idriji (30 učenek) in v Ljubljani (73 učenek); Ljubljanski zavod ima mej vsemi enakimi šolami v Avstriji največ učenek. Šole za lesni in kamnoseški obrt v Kočevju (20 učencev) in v Ljubljani (82 učencev) na Žagi (8 učencev). Šole za puškarski obrt v Borovljah (27 učencev). Izmej 30 šol za lesni obrt ima samo jedna (Zakopana) več učencev nego ljubljanska; kerimadotični zavod več oddelkov in pripravljalne tečaje, katerih v Ljubljani ni, se lahko reče, da ima ljubljanska strokovna šola za lesni obrt relativno največ učencev v Avstriji. Pač lep dokaz za probujenost in nadarjenost našega naroda!

* **Dober želoodec.** V Monakovem živi 48 let star postrešček, Ivan Kessler, ki ima velikanski želoodec. Nedavno je snedel v dveh urah 80 klobasic; čez par dni je snedel v 57 minutah 52 jeternih cmokov; potem je snedel zopet čez nekaj dni v dveh urah in 30 minutah tri pečene race; drugo pot je snedel v dveh urah 52 trdokuhanih jajec. Potem je sprejel stavo, da sne v 42 dneh celega, deset stotov težkega vola. In res pojedel je vola že v 30 dneh!

* **Brez vode in luči.** Iz Bolcana se javlja: Pri zidanju novega mostu mel Bolcanom in Griesom se je podrli, ko so odstranjali steber starega mostu, vodovod, tako da je bil Bolcan v soboto brez vode in brez električne luči.

* **Iz sultanovega harema** je odpeljal neki Anglež jedno najlepših haremskih dam. Anglež je podkupil evnuhe, ki so spustili žensko iz Seraila. Potem sta ušla begunca na angleškem parniku v Indijo. Sultan je dal mnogo evnuhov vreči v ječo.

* **38letna gos.** V Baumfeldenu pri Sieghartskirchenu ima posestnik Anton Ottmann gos, katera je že v 39. letu. Vsako leto vodi 8 do 10 mladih seboj in je sploh še povsem čila, samo oči so ji nekoliko opešale.

* **Brezsrčni stariši.** Na Dunaju je umrla v soboto petletna deklica Ana Julija Weinzettel, hčerka delavca Hummelja. Zdravnik je opazil na več delih telesa rane, tudi desno ključnico ima otrok zlomljeno, kar jasno priča, da so stariši ž njim jako grdo ravnali in je deklica bržčas vsled tega tudi umrla.

Telefonična in brzojavna poročila.

Thun in Nemci.

Dunaj 13. marca. Kakor nemška napredna stranka, tako so tudi nemškoliberalni veleposestniki iz Češke odklonili najnovejše Thunove ponudbe glede uredbe jezikovnega vprašanja na Češkem. Veleposestniki so izdali danes komuniké, v katerem zahtevajo premembo ministerstva in popolno premembo sistema. Zajedno denuncirajo Slovane, da hočejo razdreti jedinstvo armade.

Položaj.

Dunaj, 13. marca. Vlada je odločena, uveljaviti s pomočjo § 14. jezikovni zakon za Češko in potem sklicati državni zbor. Iz najzanesljivejšega vira se poroča, da hoče vlada, ako bi nemške stranke delale jezikovnemu zakonu težave, državni zbor takoj po izvolitvi delegacij zopet odgoditi.

Iz trgovinskega ministerstva.

Dunaj 13. marca. Ministerjalni tajnik Anton Delles, ki je prej služboval pri pomorskem sodišču v Trstu, je imenovan načelnikom prezidijalne pisarne trgovinskega ministerstva. Deželnovladni koncipist v Logatecu, grof Viktor Chorinsky, je poklican na službovanje v trgovinsko ministerstvo.

Nezaupnica Grabmayerju.

Dunaj 13. marca. Nemško politično društvo za južno Tirolsko je izreklo posl.

Grabmayru nezaupnico in mu vzel mandat za odbor, kateri sestavlja postulate Nemcev na Tirolskem.

Prepovedan nastop.

Dunaj, 11. marca. Saksonska vlada je državnemu poslancu Zlenku Schückerju prepovedala, govoriti na shodu vsenemškega Schulvereina v Draždanah.

Mila kazen.

Ptuj 13. marca. Vojno sodišče v Mariboru je stotnika Müllerja in nadporočnika Tompo, ki sta lani ptujskega meščana Grossauerja v javnem lokalu napadla in ga posabljal, obsodilo na tri, oziroma dva meseca garnizijskega aresta!

Umor.

Sarajevo 13. marca. Mohamedanica Kovačevića našli so v neki greznici umorjenega. Morilci so njegovi lastni sinovi, katere je sodišče že dalo aretovati.

Samomor.

Dunaj 13. marca. Faktor avstro-ogerske banke Perik se je ustrelil. Perik je na sumu, da je pomagal izdelovati falsificirane desetake.

100.000 kron, 25.000 kron in 10.000 kron so glavni dobitek velike jubilejne razstavnice loterije. Svoje p. n. čitatelje opozarjamo, da se bodo ti dobitek tudi v gotovini z 20%, odbitkom izplačali in da bode žrebanje nepreklicno dne 18. marca 1899.

Dež. gledališče v Ljubljani.

Štev. 71.

Dr. pr. 933.

V torek, dne 14. marca 1899.

Gostovanje gosp. Ignacija Borštnika iz Zagreba.

Fužinar.

Drama v štirih dejanjih. Francoski spisal Georges Ohnet. Režiser g. R. Inemann.

Blagajna se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 7 1/2 uri. — Konec ob 10. uri. Pri predstavi sodeluje orkester sl. in kr. polka Leopold II. št. 27.

V četrtek, dne 16. marca: „Rokovnjači“.

Meteorologično poročilo.

Vlšina nad morjem 306,2 m. Srednji kračni tlak 736,9 mm.

Marec	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vet.ovi	Nebo	Padačina v 24 urah
11.	9. zvečer	742,6	9,7	brezvetr.	oblačno	0,8 mm
12.	7. zjutraj	743,3	5,1	sl. vzhod	jasno	0,8 mm
	2. popol.	741,8	12,1	sl. jug	oblačno	
	9. zvečer	742,9	8,4	sl. zahod	del. obl.	0,8 mm
13.	7. zjutraj	744,0	3,6	sl. svzhod	skoro obl.	0,9 mm
	2. popol.	743,1	15,5	moč. svzh.	pol. obl.	

Srednja temperatura sobote in nedelje 8,5° in 8,5°, normale: 2,8° in 3,0°.

Dunajska borza

dne 13. marca 1899.

Skupni državni dolg v notah.	101 gld. 05 kr.
Skupni državni dolg v srebru.	100 „ 80 „
Avstrijska zlatna renta.	119 „ 95 „
Avstrijska krona renta 4%.	101 „ 15 „
Ogorska zlatna renta 4%.	119 „ 70 „
Ogorska krona renta 4%.	97 „ 85 „
Avstro-ogerske bančne delnice.	920 „ „
Kreditne delnice.	369 „ „
London vista.	120 „ 42 „
Nemški drž. bankovci za 100 mark.	58 „ 95 „
20 mark.	11 „ 79 „
20 frankov.	9 „ 55 „
Italijanski bankovci.	44 „ 25 „
C. kr. cekini.	5 „ 66 „

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA MAKŠ VERŠEC, Ljubljana, Šelenburgove ulice 3.

Srečke na mesečne obroke po 3 in 5 gld.

Citraši dobé 4 komade za citre brezplačno in katalog pri J. Neukirchnerju, Gorkau, Češko. (321-4)

Trgovski pomočnik

se vzprejme pri

(480)

Jakobu Lavrenčič-u

trgovina z mešanim blagom v Sodražici.

Zahvala.

Za prisrčne dokaze ljubezni polnega sočutstva mej boleznijo in ob smrti našega iskreno ljubljenega, nepozabnega očeta, oziroma starega očeta, pradedu in tasta, gospoda

Luke Tavčarja

za mnogobrojno udeležbo prijateljev in znancev pokojnega pri spremljevanju ranjencega k zadnjemu počitku in za lepe poklonjene vence izrekamo svojo najtoplejšo zahvalo.

V Ljubljani, dne 12. marca 1899.

(485)

Zalujoči ostali.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1898. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selthal Ausse, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selthal v Solnograd; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inmost, Bregenc, Cur h. Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plaznj, Marjine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — **Proga iz Trbiža.** Ob 5. uri 46 m. zjutraj osebni vlak s Dunaja via Amstetten, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marjinih varov, Plaznja, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Ausse, Ausse, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. dopoldne osebni vlak s Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marjinih varov, Plaznja, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Genevo, Curia, Bregence, Inmosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Linca, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osebni vlak s Dunaja, Ljubna, Selthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osebni vlak s Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — **Proga iz Novega mesta in Koročje.** Mešani vlaki: Ob 8. uri 19 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 35 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik.** Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. — **Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika.** Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. 8 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. (1)

Trgovski pomočnik

za večjo trgovino z mešanim blagom na deželi se vzprejme.

Kje? pove upravništvo „Slovenskega Naroda“. (483-1)

Usojam si naznaniti slavnemu občinstvu, da prevzamam in izvršujem točno naročila na kavo, čaj, olje, riž, makarone, delikatese, sadje, ribe, vina i. t. d.

Pošiljate v omotih po 5 kil oddajam po pošti, one od 30 kr. naprej pa po železnici s povzetjem.

Take pošiljate se izplačajo vsakomur, posebno p. n. hrmarjem, družinam in onim, ki rabijo za dom različne jestvine ali žele o raznih prilikah nabaviti si specialitete, katerih se na deželi ne dobi, ali pa le zelo drago, n. pr.

morske ribe in rake, sveže sadje, fino olje i. t. d.

Glavni moj namen je razpošiljati dobro blago in po niski ceni.

Cenike razpošiljem radovoljno in brezplačno.

Za p. n. gg. trgovce imam poseben cenik in zamorem dajati blago po tako nizkih kuph, da se ne bojim konkurence. (637-46)

Tudi sprejemam zastopstva in vinkojata posredovanja.

Z odličnim spoštovanjem udani

Ernest Pegan

v Trstu, v ulici San Francesco št. 6.

Spoštovani g. Klauer!

Ne morem si kaj, da Vas ne opozorim na neko dobro svojstvo Vašega izbornega želodčnega likerja, ki Vam znabiti se samemu ni znano, on je namreč izvrstno sredstvo proti morški bolezni.

Morala sem se 24. t. m. prepeljati, ko je razsajal na morju hud veter široko, in sem bila od prilike edina, ki je zdrava dospela v zlic temu, da je bilo to moje prve potovanje na morju in imam vrhu tega še težko želodčno bolezen. Kadar sem čutila, da mi slabo prihaja, sem vzela par kapljic likerja, in je to bilo dobro, dočim ni konjak mojim sopotnikom pravi nič pomagal. (473-2)

Vi morete torej vsakemu, ki namerava po morju potovati, svoj „Triglav“ na mojo odgovornost z mirno vestjo priporočati.

Grado, 29. junija 1898.

Marija Flore.

Odlikovan na razstavah: Velike Metrice, Holecov, Prostějov, Prerovo, Tišnov, Humpolec.

Potrebna in koristna darila za vsako priliko!

Četki kršćanski specialni zaveš za platno!

Svoji k svojim!

Viljem V. Vejman

izdelovalec platnena, pavolnata in damastnega blaga

v Prostějovem na Moravi

priporočam lastne tkalne izdelke ne samo po smernih cenah in najboljši kakovosti: cele platene domače in bele platne vseh širokosti in finosti, platne za pisane do 24" cm., damaste, gradle, namizne prte in blago, obrisače, servijete, bele in barvane za 6, 12 in 24 oseb, otirače, platne in pavolnat kanefas, robce, bele in barvane, platene, pavolnate in svilnate, inlet in angin za sipe, oksford, krizet, obični pralni sefir in čisto blago za domačo obleko, platne: pavolnata, ruska, za šimice, slavnike, zastore itd., trilhe, sifon, floridna, kreton, piké, barhent, satin, brilantin itd., itd.

Ugodna darila 1953-32) in potrebe za gospodinjstvo.

Lastni izdelki.

Trgovcem se blago ne pošilja.

Kot strokovnjak in samodelovalec lahko najbolje postržem.

Vzorci in ceniki na zahtevanje.

Naročeno blago pošilja se le po poštnem povzetju.

Poseben oddelek za razpošiljanje pod osebnim vodstvom.

Opreme za neveste od 50 gld. do 2000 gld. so vedno v zalogi.

Prodajalka

za mešano trgovino na deželi se išče. Ponudbe sprejema upravništvo „Slov. Naroda“ pod imenom „trgovec“. (440-3)

Mlad mož

zmožen slovenskega in nemškega jezika v govoru in pismu,

želi dobiti pisarsko službo.

Več se izve iz prijaznosti v upravništvu „Slov. Naroda“. (472-2)

Razno vrstni

stari sodi

se po ceni prodajo.

Več se izve Rimska cesta št. 2, II. nadstropje. (469-2)

Dr. Josipu Furlan-u,

odvetniku v Ljubljani,

izrekamo v dokaz svojega odkritosrčnega priznanja in hvaležnosti tem potom najtoplejšo

zahvalo

za ves preobilni trud, s katerim nam je rešil 8000 gld. zapuščine, katere ne bi sicer nikdar dobili. (482)

Vrhnik, dne 9. marca 1899.

Jerica Cvetnič. Fran Tršar st.
Terezija Kerni. Fran Tršar ml.

Hiša

v Celovcu, Orlove ulice št. 12

ki je pripravna za mesarski, špecerijski ali enak obrt, (sedaj špecerijski obrt) se radi odpotovanja pod zelo ugodnimi pogoji (kup 13.000 gld.)

proda.

Natančneje se izve pri lastnici hiše Mariji Kraljič v Mariboru, Jezdarske ulice št. 5. (447-5)

Deteljno seme

predenice prosto, izkušena

travina semena

ter najboljša dunajska in erfurtska

vrtna semena

prodajata (21-50)

Kavčič & Lilleg

pri „Zlatoregu“.

Žrebanje že v soboto!

1. glavni dobitok 100.000 kron
2. glavni dobitok 25.000 „
3. glavni dobitok 10.000 „

priporočila (240-18)

Dunajske srečke à 50 kr. J.C. Mayer v Ljubljani.

Semena

vseh vrst, zanesljivo kaljiva

priporočila trdka

Ivan Perdan

v Ljubljani.

(355-8)

Maznanilo.
Za nakupovanje model-nih klobukov, cvetic, čipk in trakov za spomladno sezono sva na Dunaji. Z velepospustovanjem
Paulina in Karol
Rechnagel
Mestni trg št. 3 in 24.